ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 41. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 4-го БЕРЕЗНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, MARCH 4, 1976 No. 41. VOL. LXXXIII.

ЩЕ ПРО ЗУСТРІЧ З ТЕТЯНОЮ І ЛЕОНІДОМ ПЛЮЩАМИ У ПАРИЖІ

Париж. — Тижневик „Українське Слово" надрукував у числі з 29-го лютого ц. р. додаткові інформації про зустріч представників українського зорганізованого життя в Парижі з Тетяною і Леонідом Плющами, які для вигоди наших читачів, використовуємо. Здається немає нічого в тому дивного, що українська зорганізована громада Парижу мала щастя бути першою з якою п-во Плющі, які недавно вирвались з совєтського пекла, мали зустріч на окремо зорганізованому Українським Центральним Громадським Комітетом вечорі, що відбувся в Авдиторії Катедри св. Володимира і на якій, з огляду на стан здоров'я Леоніда Плюща, було запрошено тільки обмежене число осіб, з чого було багато невдоволених, як завжди у таких випадках.

Зустріч відкрив заступник голови УЦГКФ ред. В. Косик, який цілком слушно відмітив, що п-ва Плющів не треба українській громаді представляти, бо ж ця громада, не тільки у Франції, але в усіх інших країнах українського поселення, цікавиться їхньою долею тепер і цікавилась раніше, коли в численних маніфестаціях домагалася звільнення Леоніда Плюща з совєтського психіятричного заведення, до якого його було незаконно запроторено. Ред. В. Косик найперше наголосив, що УЦГКФ, це організація організацій, у якій об'єднуються українські суспільно-громадські організації і установи. „У нас багато організацій і установ, — заявив В. Косик, але одночасно ми об'єднані в одному координаційному центрі і там, де цього вимагає українська загальна національна справа, ми діємо спільно". (Повний текст промови ред. В. Косика надрукований у „Свободі" з 3-го березня ц. р.).

Від присутніх і неприсутніх жінок гостей вітала пані М. Митрович, голова Союзу Українок Франції, а також о. шамбелян Михайло Левенець, як господар приміщення у якому відбувалася зустріч. Останній відмітив, що для нас на другому місці (в оцінці особи й у відношенні до неї) стоять переконання; на першому ж — факт українського споріднення та патріотизм. А що не цвітуть ще у цій порі незабудьки, о. Канцлер передав пані Плющ китицю мімоз, що за своєю назвою також означає „пригадай".

Відповідаючи на привітання, першою забрала слово пані Тетяна Плющ, дякуючи українській громаді за милу зустріч. При цьому во-

(Закінчення на стор. 4-ій)

П'ять Округ УНС матимуть свої збори з кінцем цього тижня

Джерзі Ситі. — Цієї суботи і неділі, 6-го і 7-го березня, п'ять Окружних Комітетів Відділів Українського Народного Союзу матимуть свої загальні збори з участю головних урядовців. На порядку всіх цих нарад є звітування Управи, дебати над звітами, вибір нових керівних органів та плян праці, зокрема посилення членської кампанії, якої метою є дальше розбудовувати УНСоюз, зокрема у році 200-ліття Американської Незалежности і 100-ліття поселення українців на Вільній Землі Вашінгтона здобувши в ньому 5,000 нових членів і забезпечивши їх на 10 мільйонів долярів. Збори матимуть такі Округи:

ДЕТРОЙТ. — Детройтська Округа, до якої входить 21 Відділів УНСоюзу відбуде свої річні наради в суботу, 6 березня о годині 6-ій вечора в залі Українського Народного Дому при Мартін вул. в Детройті, Мич. Головний Уряд репрезентуватимуть д-р Іван Флис, заступник головного предсідника УНС, о. Іван Ващук, головний контрольер та Евген Репета, головний радний УНСоюзу.

ДЖЕРЗІ СИТІ. — Надгудсонська Округа, яка начисляє 11 Відділів УНСоюзу, відбуде свої річні збори в суботу, 6-го березня ц.р. о год. 6-ій вечора в приміщенні Українського Народного Дому при Фліт і Окленд вулицях в Джерзі Ситі. У Зборах візьме участь Йосип Лисогір, головний предсідник УНС, та обласний організатор УНС Василь Оріховський.

ЯНГСТАВН. — Окружний Комітет УНСоюзу в Янгставні повідомляє, що річні загальні збори Округи відбудуться в суботу, 6-го березня ц.р. о год. 5-ій по полудні в залі Українського Союзового Дому при Френклин Евеню в Янгставні. До участи в збо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНС

ЗА ДАЛЬШУ РОЗБУДОВУ У 200-РІЧЧЯ ЗСА І 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ В АМЕРИЦІ

У членській кампанії УНСоюзу в 1076 році, метою якої є приєднати в році важливих історичних ювілеїв 5,000 нових членів, забезпечених на загальну суму 10,000.00 долярів, до Головної Канцелярії УНС наспіло в лютому 224 аплікації нових членів.

По дві і більше аплікацій нових членів надіслали такі секретарі, організатори і відділові урядовці:

В. Оріховський (353) — 9, О. Твардовський (214) — 6, О. Чабан (242) — 6, І. Сєрант (83) — 5, Р. Татарський (94) — 5, О. Ірха (224) — 5, В. Василенко (277) — 5, П. Федик (292) — 5, І. Хомко (42) — 4, В. Кобіто (121) — 4, В. Колодій (191) — 4, І. Пригода (200) — 4, Марія Сцібело (452) — 4, І. Гаврилюк (162) — 3, В. Гавдьо (221) — 3, В. Лещук (303) — 3, Александра Яворська (344) — 3, І. Геврик (445) — 3, Р. Горнич (460) — 3, і по 2 члени приєднали такі організатори: Ю. Сцілений (11), М. Отрок (14), Олена Олек (22), Квітка Стецюк (25), Люцина Олесницька (27), Анна Гарас (47), М. Турко (63), І. Бурній (64), М. Жук (70), Т. Панько (85), М. Горбулик (92), С. Мисак (104), І. Ярчак (113), В. Рефт (120), П. Питель (139), П. Тетанич (145), М. Матичак (157), А. Джула (161), Стела Раєн (171), А. Слюсарчук (174), Л. Гардінк (206), Олена Карачевська (221), М. Мартинишин (230), М. Бобер (235), Б. Романишин (254), І. Чопко (271), Анна Зуйко (306), А. Копистянський (327), Г. Кисіль (336), Софія Оріховська (340), Ю. Баранюк (371), П. Тарнавський (375), О. Хома (383), П. Вербовецький (436), Д. Заневич (441), Віра Баніт (473), П. Кірик (475), М. Ополько (478), Лідія Масинець (501).

62 організатори прислали по одній аплікації. Разом усіх членів у лютому 1976 р. є 224.

ВАЛЕНТИН МОРОЗ ЗНОВУ ПОЧАВ ГОЛОДІВКУ

Вашінгтон, Д. К. — Валентин Мороз є одним із 80-ох політв'язнів Владимірської тюрми та інших совєтських концентраційних таборів, які розпочали голодівку із відкриттям XXV з'їзду КПСС в Москві, повідомляє Комітет Оборони Валентина Мороза на підставі інформацій пресової агенції Ройтера та листів, які продісталися на Захід. Страйкуючі політв'язні — 32 у Владимірській тюрмі біля Москви і понад 50 в інших концтаборах, згідно з Ройтером — домагаються покращання тюремних умовин, кращої якости харчів, припинення шиканів і тероризування інакомислячих. Як відомо, В. Мороз перебуває в ув'язненні у Владимірській тюрмі.

Валентин Мороз

В Етіопії арештували патріярха і кількох єпископів

Найробі, Кенія. — Ассосієйтет Пресс інформує, що військова хунта в Етіопії (кол. Абесинія) заарештувала патріярха Абуна Теофільоса і кількох його єпископів. Патріярха Теофільсса обвинувачують у „злочинах проти власного народу", а також „привласнення" мільйонів долярів, які ніби то були призначені для допомоги бідним. В офіційному урядовому повідомленні говориться, що патріярха назначив був Гайле Селясіє, колишній імператор Етіопії і він „виконував його волю", а не волю народу. Цю вістку про арешт патріярха Теофільоса і багатьох єпископів потвердила головна квартира Всеафриканських Церков в Найробі. В цьому повідомленні також сказано, що від тих Церков поїхала до Аддіс Абаба тричленна делеґація, щоб розвідати справу на місці і інтервенювати в корись патріярха.

Патріярх Абуна Теофільос

В Торонті відбудеться матуральний баль

Торонто, Онт. — В суботу, 6-го березня ц. р. тут в готелі „Олд Мілл" (21 Олд Мілл ровд), відбудеться матуральний баль Курсів Українознавства ім. Григорія Сковороди у якому візьмуть участь 15 цьогорічних матурантів — Антоневич Ярослав, Винницький Роман, Гринь Марія, Головатий Роман, Ґембатюк Марія, Демків Степан, Ковальський Яромир, Комар Любов, Королюк Марко, Кузь Олег, Набережна Рома, Набережна Софія, Соколик Ігор, Татарський Юрій, Чолкан Анна і бувші студенти курсів з років 1950-1975 та їхні родини і приятелі. О годині 6-ій вечора відбудеться спільна вечеря, а між 8 і 12 — баль для всіх. Цією імпрезою Управа Курсів і Батьківський Комітет відзначать 25-річчя існування Курсів Українознавства в Торонті. Директором Курсів є д-р Олександра Копач, а в складі учителів є 20 інших учителів різних ділянок науки. Провадити курсами допомагає Батьківський Комітет, який складається з 9-ох осіб. Історію українського поселення в Канаді викладає мґр Галина Копач, історію української музики проф. Оксана Бризгун-Соколик, а спів Андріяна Ґеник-Березовська, Христина Гарасовська, Олена Глібович, о. Володимир Жолкевич і Зенон Лавришин.

Концерт Романа і Сузанни Рудницьких у Філядельфії

Філядельфія (О. І.) — Заходами Ураїнського Співочого Т-ва „Кобзар" у Філядельфії визначний, міжнародної слави пініст - віртуоз Роман Рудницький та його дружина Сузанна, оперове сопрано, виступлять тут у спільному концерті. Концерт відбудеться у суботу, 13-го березня ц. р. о год. 7-ій вечора в авдиторії Мельровз Академі Гай Скул при Олд Йорк рд. і Мелровз аве.

У цьому концерті Сузанна Рудницька вперше зарепрезентує себе українській громаді нашого міста. Першим її дебютом перед українською публікою був її виступ в Українському Інституті в Ню Йорку 7-го грудня минулого року. В програмі цього спільного концерту будуть виконані твори: Массенета, Вебера, Шопена, Моцарта, Равеля, Ліста та Антона Рудницького.

Роман Рудницький, асистент професора гри на фортепіяне музичної школи Дана при стейтовому університеті в Янґставні, Огайо, недавно повернувся зі свого вже 14-го з черги концертового турне по Европі. Він виступив також з концертом в Азії.

В останньому своєму турне Роман Рудницький з великим успіхом дав цілий ряд концертів в Румунії. Цим разом він виступав, як соліст в Концерті Брамса ч. 1 та Концерті Ліста ч. 1 з філярмонійними оркестрами.

Сузанна Рудницька абсольвентка музичної консерваторії в Бостоні. Брала участь в численних концертах та ораторіях в містах східніх та середущозахідних стейтів Америки.

СССР КУПУЄ ДОДАТКОВУ КІЛЬКІСТЬ ЗЕРНА В ЗСА

Вашінґтон. — Речники Департаменту сільського господарства повідомили у четвер, 26-го лютого, що совєтські урядовці звернулися до уряду ЗСА в справі закупівлі додаткової кількости пшениці та кукурудзи. Хоча ці речники не подали подробиць, то з інших джерел стало відомо, що СССР хоче закупити додаткових 3.5 мільйона тонн американського зерна. Як відомо, від жовтня 1974 року Совєтський Союз вже купив в ЗСА 13.3 мільйона тонн зерна.

ЗАКОНОДАВЦІ НЮ ДЖЕРЗІ ВИМАГАЮТЬ СТВОРЕННЯ КОМІСІЇ ДЛЯ СЛІДКУВАННЯ ЗА БЕЗПРАВСТВАМИ В СССР

Нюарк, Н. Дж. — Сенатори Кліффорд П. Кейс і Геррісон А. Вілліямс з Ню Джерзі та усі 15 конґресменів цього стейту зголосили в обидвох Палатах Конґресу ЗСА свою підтримку законопройкту створення спеціяльної комісії для слідкування за порушеннями людських прав в СССР, інформує стейтовий відділ Комітету Оборони Валентина Мороза, який провадив широку акцію піддержки в цій справі.

Першою, що зголосила законопроєкт в Палаті Репрезентантів була республіканська конґресменка Міллісент Фенвік, яка минулого року під час відвідин СССР вимагала від совєтських властей інформацій про Валентина Мороза та дозволу на зустріч з ними. Законопроєкт конґресменки Фенвік, відомий в Конґресі ЗСА під числом ГР. 9466, передбачує створення 11-ти членної комісії для слідкування порушення людських прав охоплених в т. зв. „третьому кошикові" Гельсінської декляраціі, що її підписало 35 держав включно з СССР. В половині листопада мин. року такий же законопроєкт (С. 2679) вніс в Сенаті ЗСА сенатор Кліффорд Кейс. Обидва законопроєкти були відновлені внескодавцями під час цьогорічної сесії Конґресу, а їх піддержали всі інші законодавці стейту Ню Джерзі, як рівнож сенатори і конґресмени інших стейтів. Число законодавців, які піддержують цей законопроєкт збільшується кожного дня.

Комісія, передбачена законопроєктом, мала б складатися із чотирьох сенаторів, чотирьох конґресменів і по одному представникові Державного Департаменту і Департаментів Оборони і Торгівлі. Комісія звітувала б періодично в Сенаті і Палаті Репрезентантів.

Стейтовий відділ Комітету Оборони В. Мороза закликає українців в інших стейтах звернути увагу на цей законопроєкт своїм законодавцям і домагатися їхньої підтримки в обох Палатах Конґресу ЗСА.

Ричард Ніксон складе писаний звіт із подорожі до Пекіну

Вашінґтон. — Пресовий секретар Білого Дому Рон Нессен повідомив у вівторок, 2-го березня, що колишній президент Ричард Ніксон плянує передати Державному департаментові писаний звіт із його 8-денних відвідин комуністичного Китаю. Нессен сказав, що якщо Державний департамент вважатиме, що звіт містить інформації про які не знає президент Джералд Форд чи його дорадники, то передасть звіт Білому Домові. Однак Нессен підкреслив, що покищо ні Президент, ані державний секретар Генрі Кіссінджер не плянують переводити нараду із Р. Ніксоном. Як відомо, Ніксон є єдиним досі американцем, який відбув наради з діючим китайським прем'єром Гуа Куофенґом. Ніксон також розмовляв із Мао Тсе-тунґом і був у Китаї саме тоді, коли там проходила урядова і партійна „чистка".

356.000 дол. на слідство, хто зрадив тайні акти Конґресу

Вашінґтон. — Комісія етики Палати репрезентантів зажадала від Конґресу признати їй 350.000 дол., щоб могти перевести слідство, хто властиво видав телевізійному кореспондентові Деніслові Шоррові звіт Конґресу про переведене слідство над діями розвідчих агенцій Сі-Ай-Ей і Еф-Бі-Ай. Конґрес рішив був, головно під натиском збоку Білого Дому, не оприлюднювати того звіту, щоб не виявляти також ворогам Америки всіх дій згаданих розвідчих установ. Проте Деніел Шорр якимсь чином роздобув текст того звідомлення і передав його нюйоркському тижневикові „Віллендж Войс" що спричинило бурю протестів однаково від Білого Дому, як численних членів Конґресу. Комісія етики вимагає признати їй 350.000 дол., щоб могти придбати на тимчасову службу коло 20 осіб з-поза Конґресу, які зайнялись би досліджeнням, хто властиво зрадив ту тайну Конґресу. Керівником того слідства має стати колишній інспектор Еф-Бі-Ай Дейвід Боверс. Справа тому набрала великого розголосу в американському суспільстві та світі преси, що заторкує принципову проблему — необмеженої чи обмеженої свободи друкованого й говореного слова.

Скрипаль-соліст Яро Миґасюк з Німеччини виступить у Філядельфії

Філядельфія, Па. (Н.К.).— В неділю, 7-го березня ц. р. о год. 6-ій вечором в авдиторії церкви Царя Христа при Каюґа і 17-й вулиці, тут відбудеться концерт талановитого скрипаля-соліста Яра Миґасюка з Німеччини, відомого вже українській спільноті в ЗСА з численних виступів в програмах національних свят і з симфонічними оркестрами в ЗСА, Німеччині і Австрії. Яро Миґасюк співпрацює також з австрійським радіо. Скрипалеві-солістові акомпаньюватиме на фортепіяні піяністка Карі Міллер, абсольвентка Куртіс Інституту, а у творах Цезара, Франка і Бетговена, буде його рівнорядною партнеркою. В програмі будуть виконані також твори українських композиторів, м. ін. твір В. Грудина в приявності композитора.

Концерт влаштовує Український Музичний Інститут — Відділ у Філядельфії, при співучасти Комітету Оборони Валентина Мороза та Студентської Громади, під патронатом Відділу УККА. Дохід з концерту призначений на потреби Комітету Оборони В. Мороза.

ЩЕ ПРО СВЯТО В ШАМОКІНІ

Дописувач до „Свободи" про концерт в Шамокіні (який був чудовим) якось „недоглянув" впорядчиків, молоді в українських народних одягах, та, вітаючи на залі колиш. урядників Головного Уряду УНС-зу, забув згадати про к. заступницю президента Союзу Юлію Баволяк, що вона походить із МекАду, звідкіля довгі літа був президентом Союзу бл. п. Дмитро Капітула (між впорядниками була його внучка) хоча сам теперішній президент Лисогор тепло привітав її у своїй промові. Сталося це очевидно ненароком.

Президент Форд, сенатор Г. Джексон і Дж. Картер перемогли у правиборах

Бостон/Монтпеліер. — У массачусетських правиборах на пост президента ЗСА, які відбулися у вівторок, 2-го березня, президент Джералд Форд великою кількістю голосів переміг свого республіканського суперника, колишнього каліфорнійського губернатора Роналда Ріґена, здобуваючи понад 60 відсотків голосів, а Ріґен — понад 30 відсотків. З демократів переможцем у цих правиборах вийшов сенатор Генрі Джексон із стейту Вашінґтон, бо здобув 23 відсотки голосів, перемагаючи 8-ох противників. Конґресмен Моррис Юдалл з Арізони опинився на другому місці, одержуючи коло 17 відсотків голосів, алябамський губернатор Джордж Воллес здобув близько 14 відсотків, а на четвертому місці був колишній губернатор Джорджії, Джіммі Картер, який тиждень тому виграв демократичні правибори в Ню Гемпширі. У массачусетських демократичних правиборах брали ще участь наступні кандидати, але здобули порівняльно мало голосів: колишній сенатор Фред Р. Гарріс з Оклягоми, колишній директор Корпусу Миру Сарджент Шрайвер, сенатор Бірч Бай з Індіяни, пенсильвенійський губернатор Мілтон Шеп і п-і Еллен МекКормик.

Того самого дня, у вівторок, 2-го березня, також відбулися президентські правибори у Вермонті, в яких президент Джералд Форд здобув уп'ятеро більше голосів як Роналд Ріґен. Між іншим, Ріґен у Вермонті не був офіційним кандидатом, але республіканські виборці мали право вписувати його прізвище. Вермонтські демократичні правибори виграв колишній губернатор Джіммі Картер, здобуваючи коло 40 відсотків голосів, а на другому місці опинився Сарджент Шрайвер із 30-ма відсотками голосів. Третє місце здобув колишній сенатор Френк Гарріс, а четверте п-і Еллен МекКомрик. Сенатор Генрі Джексон і конґресмен Моррис Юдалл, які здобули перше і друге місце у массачусетських правиборах, не брали участи у правиборах у Вермонті.

Коментатори твердять, що правибори у Массачусетс і Вермонті, як також минулотижневі у Ню Гемпширі, доказують, що з демократів найсильнішими кандидатами є сенатор Джексон, конґресмен Юдалл, колишній губернатор Картер, і губернатор Воллес. Щодо республіканців, то хоча президент Форд у всіх трьох правиборах переміг Роналда Ріґена, то колишній каліфорнійський губернатор надалі залишається поважним суперником. Деякі коментатори твердять, що існує можливість, що демократичним кандидатом на пост президента у листопаді 1976-го може стати сенатор Гюберт Гомфрі з Міннесоти, або сенатор Едвард Кеннеді з Массачусетс, хоча вони не заявили своїх кандидатур, однак втішаються найбільшою популярністю серед демократів.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ТЕАТР „ЗАГРАВА" ВИСТУПИТЬ В ЧІКАҐО І ДЕТРОЙТІ

Чікаґо, Ілл. — Драматичний ансамбль з Торонта „Заграва" загостить знову до ЗСА і виступить в суботу, 6-го березня ц. р. о год. 8-ій вечора в Чікаґо в авдиторії школи Шопена — Райс і Кембел вулиця, і запрезентує комедію в 3-х картинах Миколи Гоголя „Одруження". Вистава буде повторена в Детройті в неділю, 7-го березня у Фіцґералд Гайскул Аудіторіюм — Раєн і 9 Мілл ровд о год. 4-ій по полудні. В Детройті виставу патронує 76-й Відділ СУА. Ролі у виставі виконують: М. Левицька, Н. Теліжин, Л. Шліхта, Н. Шліхта, Ю. Бельський, В. Довганюк, А. Ільків, І. Кушніренко, І. Довгаль, А. Стельмахович.

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ УВАН

Ню Йорк. — В неділю, 7-го березня ц. р. о. год. 3-ій по полудні в приміщенні Академії, 206 Захід 100 вулиця, відбудеться наукове засідання історичної секції Української Вільної Академі Наук на якому ред. Іван Світ виголосить доповідь на тему: „Чотири проєкти конституції для російської імперії і Україна" (декабристи: Пастель, Муравйов, міністер Маліков, М. Драгоманів).

ШЕВЧЕНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ В ГАРТФОРДІ

Гартфорд, Конн. — заходами керівництва Української Рідної Школи і під патронатом УККА тут в неділю, 7-го березня ц. р. о год. 4-ій по полудні в приміщенні Українського Народного Дому відбудеться Шевченківська Академія у мистецькій програмі якої візьме участь молодь з молодечих організацій СУМА і Пласту.

ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ НТШ ВІДБУДЕ НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Ню Йорк. — В суботу, 6-го березня ц. р. о год 5-ій по полудні тут у приміщеннях Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця, відбудеться наукове засідання філологічної секції Наукового Товариства ім Шевченка для вшанування Патрона Товариства. У програмі: проф. д-р Лев — відкриття, проф. д-р М. Чировський — „Звідомлення про наукові досягнення НТШ в 1975 р.", проф д-р В. Т. Жила — „Великий льох — Шевченкова містерія", проф. д-р Б. Романенчук — „Шевченко і німецьке романтичне мистецтво", д-р І. Новосівський — „Шевченко в працях та ідеях басарабських молдаван і з Басарабських періодиках до 1916 р.".

ШЕВЧЕНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ В ЧІКАҐО

Чікаґо, Ілл. — Заходами Українського Конґресового Комітету Америки — Відділ в Чікаґо тут в неділю, 14-го березня ц. р. о год. 5-ій по полудні в залі Школи Шопена, відбудеться святочна Академія для вшанування річниці Т. Шевченка. У мистецькій частині виступлять: хори СУМА - ООЧСУ „Чайка" і „Калина" під дириґентурою пані М. Галан; вокальне тріо „Незабудьки" при парафії св. Володимира і Ольги та збірна декламація молоді Шкіл Українознавства. Святочне слово виголосить пані Оксана Роздольська.

КРЕДИТІВКА „САМОПОМІЧ" В НЮ ЙОРКУ ВІДБУДЕ ЗБОРИ

Ню Йорк. — Управа Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" інформує, що в неділю, 7-го березня ц. р. о год. 2:30 по полудні в Українському Народному Домі відбудуться 25-ті з черги Річні Загальні Збори членів. Того дня о год. 12-ій дня буде відправлено в церкві св. Юра Богослуження за померлих членів. Богослуження в православній церкві на 82-ій вулиці буде правитися о год. 10:30, а опісля Панахида. О год 6-ій вечором відбудеться товариська вечеря з програмою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Втеча від відповідальности

За щорічним звичаєм в перших місяцях цього року різні наші установи й організації переводять свої Загальні Збори. На різних таких Загальних Зборах можна завважити цікаве явище: всі точки наміченого денного порядку переходять гладко і складно, зате труднощі починаються при точці про вибір нової Управи. В минулих днях і тижнях було кілька таких випадків, що треба було добре морочитися, щоби скласти нову Управу, в першу чергу, — щоби погодився кандидат на голову установи чи організації. Яскравий приклад, — коли один з найбільших Відділів УККА, Комітет об'єднаних українських організацій Ню Йорку мусів перервати на два місяці свої Загальні Збори, щоб знайти нового голову.

Цікаво, що водночас чуємо раз-у-раз нарікання на адресу старшого покоління, що — мовляв — не допускається до проводу установ і організацій людей молодшого віку. Однак, у практиці нашої, української, громади раз-у-раз буває таке, що опорожнюється місце у проводі різних громадських станиць і нема охочих зайняти таке опорожнене місце. Можна не дивуватися старшим, бо ж це загальновідома правда, що ті самі люди — саме старшого покоління — належать, буває й до десяти організацій, і що на всіх публічних імпрезах завжди можна стрінути тих самих людей. Але чому молодші віком громадяни так нерадо переймають провід в організаціях, коли їх туди запрошують?! Адже від часу припливу сюди великої хвилі нових імігрантів після Другої світової війни виросла тут уже ціла нова ґенерація, ціла нова ґенерація жінок і мужчин. Багато - багато з-посеред них закінчили високі школи і стали професіоналістами, деякі заклали власні родини, більшість стали середньозаможними людьми. Головами деяких Відділів Українського Конгресового Комітету стали вже отакі професіоналісти з середущої ґенерації. Але вони становлять малий відсоток того потенціялу наших людських сил, які могли б і повинні би включитися до активної праці в суспільстві. Не тільки, як рядові робітники, але й на керівних становищах. Завжди знайдуться арґументи, щоби відхилитися від пропозиції — очолити організацію. Але це недобре явище, це шкідливе явище. Якщо людина скромна — то це добре, але якщо громадська людина не має амбіції і втікає від обов'язку та від відповідальности, то це — зле.

ЗСА і Куба

Протягом останніх кількох днів президент Джералд Форд двічі заявив, що в теперішній ситуації уряд ЗСА „не хоче мати нічого спільного з Кубою Фіделя Кастра" і зазначив, що покищо не передбачує можливостей поліпшення відносин між Вашінґтоном і Гаваною.

Треба признати, що коли президент Форд перший раз так гостро висловився про режим Фіделя Кастра, то тоді промовляв в Маямі перед великою групою політичних еміґрантів з комуністичної Куби і напевно мав на увазі президентські правибори, які відбудуться на Фльориді 9-го березня. Однак, він повторив цю саму заяву кілька днів пізніше у Вашінґтоні і не відкликав свого правильного окреслення Фіделя Кастра як „міжнародного злочинця". Так назвав Президент Кастра за вислання 12,000 кубинських вояків на піддержку марксистської фракції в Анґолі.

Отже, заява президента Форда, що в теперішній ситуації уряд ЗСА „не хоче мати нічого спільного з Кубою Фіделя Кастра" не була тільки для здобуття голосів під час правиборів, а представляє собою правильне становище закордонної політики ЗСА. Як вказав Президент, Вашінґтон не може нав'язувати ближчих зв'язків з Кубою в час, коли Гавана безнастанно і безпідставно закидає Америці, що вона веде колоніяльну політику у відношенні до Пуерто - Ріко. Гавана добре знає, що Пуерто-Ріко не є жадною колонією ЗСА та що населення того острова користується повним правом на самовизначення, бо в двох референдумах, а саме в 1952-му та 1967-му роках порторіканці подавляючою більшістю голосів рішили, що хочуть бути „коммонвелтом" ЗСА, що запевняє їм широку автономію.

Але Гавана, насправжній сателіт Москви, старається „експортувати революцію" до всіх країн Західньої Півкулі. Голословні фрази Фіделя Кастра та інших кубинських верховодів, які ніби прагнуть замирення, не можуть стати підставою на відновлення нормальних зв'язків між Вашінґтоном і Гаваною.

М. Мельник

ТЕАТР ЛЯЛЬОК

ХХУ з'їзд Комуністичної партії України, що відбувся в Києві між 10 і 13 лютого, ішов без сумніву під знаком „радянського народу" і „радянського патріотизму". Українці, український народ, українська література, майже зникли з лексикону з'їзду. На їх місце прийшли „народ України" (Ви чули колинебудь про народ Росії, чи народ Китаю? — М. М.), „радянський народ", і „радянська література України".

У своїй промові, Щербицький ужив терміну „український" тоді, коли закликав присутніх, щоб давали відсіч підступам українських еміґрантських буржуазно-націоналістичних організацій та щоб зміцнювали єдність українського народу з великим російським народом. В усіх інших випадках він говорив про „трудящих України", „народ України", „інтеліґенцію України", „народ", „вітчизну", ну і, звичайно, „радянський народ". Він теж не залишив ніякого сумніву про те, як то „партія (читай: „російський комуністичний уряд" — М. М.) вважає недопускальними спроби стримувати процес зближення націй, під тим чи іншим приводом чинити йому перешкоди, (та) штучно закріплювати національну відосібленість". Як бачите, за найновішими принципами „комуністичної теорії імперії, національна особовість неросійських націй, це штучна річ.

Приблизно в тому тоні були зредаґовані резолюції з'їзду, де, за виїмком заклику до боротьби проти українських націоналістів, не було ніодного звороту до українців чи українського народу. В той самий спосіб промовляли всі промовці. Перший секретар правління Спілки письменників України Козаченко не вжив терміну „український" чи „українська література" ані разу. Та він не забув згадати про щиру допомогу „російських письменників, великої російської літератури, та мови російського народу". Отже, виходить досить недвозначно, що росіяни продовжують з найбільшою послідовністю прямувати до того моменту, де вживання української мови буде здеклароване висловом українського буржуазного націоналізму.

Кількох промовців на з'їзді підтримали рішення партії викинути Шелеста з Центрального Комітету КПУ. В. Ф. Добрик, перший секретар обкому КПУ, заявив: „У звітній доповіді (якої не опубліковано — М. М.) дано чітку характеристику т. Шелесту. Я цілком приєднуюсь до цієї характеристики і підтримую виступи товаришів з цього приводу. За дорученням Львівської партійної організації хочу висловити подяку Політбюро ЦК КПРС і особисто товаришеві Леоніду Брежнєву за принципове вирішення питання". І так Козаченки дякують росіянам за російську літературу й мову, а Добрики — за вдалу маніпуляцію персональним складом адміністрації України. Коли б брати росіяни вислали в Україну ще одного Постишева, ми від українських „комуністів" почули б того самого роду вислови вдячности.

Отже, „націоналіста" Шелеста „вивели" з ЦК і мабуть незадовго „виведуть" його із КПУ. От, до чого уже докотилась дефініція українського націоналізму. Колись, щоб бути націоналістом, треба було боротись проти росіян зі зброєю в руках. Тепер „націоналістом" зробили вповні льояльного до російського уряду комуніста і ворога правдивих українських націоналістів тільки за те, що він у найбільш льояльний до росіян спосіб підтримував „національну по формі і інтернаціональну по суті" українську культуру.

Позатим великих змін в новій адміністрації України не було. У Політбюро ЦК КПУ залишилось шість старих членів: Щербицький, Ватченко, Ващенко, Грушецький, Ляшко і Титаренко. Новими членами стали: В. В. Федорчук, шеф українського КҐБ (це він зліквідував шестидесятників — М. М.); В. О. Сологуб, кандидат в члени ПБ; І. З. Соколов, перший секретар КПУ Харківської області; О. П. Ботвин, перший секретар КП - Київ; і Л. М. Борисенко, секретар ЦК КПУ.

Про стан економіки СССР із доповідей на з'їзді багато довідатись не можна. Про жахливий стан сільського господарства (якого продукція злетіла на 40 відсотків в порівнянні з 1974 р.), а зокрема про катастрофальний недобір у продукції збіжжя (30 відс. менше чим в 1974 р.) багато не говорилось. Щоб замилити людям очі, говорилось про збільшення продукції збіжжя за останніх п'ять літ. Очевидно, ніхто не згадав про те, що СССР імпортував збіжжя між 1963 і 1967 роком, а відтак від 1971 р. дотепер. Не говорилось теж про причини промовистого факту, що два і пів мільйона американців продукує величезну надвишку сільськогосподарських продуктів, а двадцять п'ять мільйонів громадян СССР уже стільки літ не можуть виживити свого населення.

На наступних п'ять літ інвестиції у сільське господарство трохи збільшаться, та найбільш грошей піде знову у важку індустрію, від якої в основний спосіб залежить продукція зброї. Тому теж наступна п'ятирічка не передбачає великого росту споживчих товарів. Наприклад, продукція особових авт залишиться на тому самому рівні, себто приблизно 1.2 мільйона авт на рік. Та тут не можна не згадати, що пересічний робітник мусить працювати сорок три місяці, щоб заробити гроші на мале авто, під час коли пересічний робітник Америки заробить ті гроші за чотири місяці.

І тому мимохіть насувається на думку питання: як довго „совєтський народ", а зокрема „народ України" буде тим усім брехням вірити і буде терпіти ті всі знущання над людиною із рук новітніх російських царів?

І. Вазарко

ПЛЯН ПІДГОТОВИ І ПЕРЕВЕДЕННЯ XII КОНҐРЕСУ

(Порядком дискусії)

XII Конґрес УККА має відбутися в днях від 8-го до 10-го жовтня 1976 року в Ню Йорку. Його програма розчислена на повних три дні. Його праця повинна йти на пленарних нарадах в п'ятницю і неділю, і на комісійних нарадах в суботу.

Реєстрація повинна вже початися в четвер, 7-го жовтня 1976 р. в полудневих годинах в готелі, що буде намічений для переведення Конґресу. 8-го жовтня о год. 11-ій ранку відкриє Конґрес президент проф. Лев Добрянський. Молитву відмовить намічений Плянувальною Комісією духовник. Слідує внесення національних прапорів з почотами і відспівання обох гимнів. Після відспівання вибір Президії Конґресу в складі 10-ти членів.

Є два президіяльні столи — верхній — для Президії Конґресу, при долішньому засядуть члени Екзекутиви і Контрольної Комісії. По виборі Президії відбудеться вибір Ділових Комісій Конґресу. Згідно зі статутом тільки дві Комісії не є вибирані, а лише проголошені на Конґресі. Це 19-тичленна Номінаційна Комісія, що її згідно зі статутом покликує Рада Директорів. Такий вибір повинен відбутися на нарадах Ради Директорів в місяці березні 1976 року. І друга — Статутова Комісія, — що була намічена на XI Конґресі, а затверджена Радою Директорів в березні 1974 року.

На мою думку, такі Комісії повинні бути покликані на Конґресі: 1. Комісія Розгляду Сучасного Стану України і Оборони Прав Людини; 2. Комісія Шкільництва, Дошкілля і Виховання; 3. Комісія Молодечих і Студентських Справ; 4. Комісія Професійних Організацій; 5. Комісія Проблем Відділів УККА; 6. Комісія Зовнішньої Діяльности; 7. Комісія Внутрішньої Діяльности; 8. Комісія Сектора Культури; 9. Комісія Фінансова; 10. Комісія Резолюційна; 11. Комісія Верифікаційна і 12. Комісія Бенкетова.

Персональний склад Комісій не повинен бути великий, щоби осягнути більшу працездатність. Намічення Комісій повинно бути узгіднене із центральними організаціями і запроєктоване на Раді Директорів в місяці березні, одначе їхнє затвердження і покликання залежить від делегатів Конґресу. Коли б не вдалося устійнити повного складу Комісії, повинні бути намічені ділові референти тих же Комісій. Їхнім завданням повинно бути намічення панелів чи поодиноких доповідачів на наради Комісій та виготовлення проєктів резолюцій з дотичних ділянок, якими займаються поодинокі Комісії.

Основними проблемами, які повинні стояти в центрі уваги всіх учасників XII Конґресу, мають бути такі чотири засадничі ділянки: 1. Аналіза сучасного стану в Україні, і шукання можливостей допомогти народові і його засудженим та ув'язненим діячам. 2. У зв'язку із відзначуванням 200-річчя Незалежности Америки, як і 100-ліття нашого поселення, широко розглянути можливості збереження нашої етнічної групи, — вона ж має бути базою, з якої на майбутнє виходитимуть всі акції в обороні України.

Ті дві проблеми повинні знайти своє віддзеркалення у двох доповідях, які мають бути виголошені на пленарних сесіях Конґресу. Як буде час ,то в перший день нарад в п'ятницю, або на початку пленарної сесії в неділю перед обідом.

3. Структура УККА, що зафіксована в статуті, повинна бути поліпшена і достосована до сучасного стану. Ми повинні шукати шляхів, щоби в нашу систему увійшли молоді люди, які зайняли різні професійні становища в Америці і які досьогодні відчувають свій кровний зв'язок з українським народом. 4. Фінанси. Фонди, якими розпоряджає УККА, не є стабільними. Їхній прихід опертий на добровільних пожертвах. З такими фондами, які ми маємо, не можна виконувати пляну праці на довшу мету. Мусимо подбати про сталі фонди УККА.

Технічна підготова XII Конґресу повинна бути в руках окремої Комісії із діловими підкомісіями, що її покличе спільно Екзекутива і Політична Рада на найближчій нараді Ради Директорів в місяці березні 1976 року. В руках тієї Комісії повинна знайтися вся праця, що охоплюватиме підготову Конґресу. До неї належать такі справи: видання Конвенційної книжки із звітами Екзекутиви і Контрольної Комісії, видання всіх потрібних матеріялів на XII Конґрес, а саме: білетів на бенкет, білетів на полуденки, список конвенційних делегатів, окремої течки із написом — XII Конґрес УККА — та інше. В березні на Раді Директорів треба ухвалити звернення до українського громадянства в ЗСА в справі скликання Конґресу і подати ті цілі і завдання, які мають лягти в основу його переведення. Те звернення повинно бути проголошене у всій нам доступній українській пресі в ЗСА.

Канцелярія УККА подбає про видання окремих реєстраційних листків для всіх делегатів. Пропонуємо устійнити реєстраційну оплату на Конґрес в сумі 40 долярів. В ту оплату входять також білет на бенкет і на один полуденок. Хто може бути делегатом — про це буде окреме повідомлення Екзекутиви з наведенням дотичних параграфів статуту УККА.

По виборі Комісій повинні піти звіти Екзекутиви, Контрольної Комісії і Громадського суду. Всі звіти повинні бути виготовлені на письмі і увійти до книжки „XII Конґрес — Звідомлення з праці Екзекутиви, Контрольної Комісії та Громадського Суду УККА, за час від жовтня 1972 — жовтня 1976". Така Конвенційна Книжка, що охоплювала б звіти і платні оголошення, повинна появитися перед Конґресом — щоби бодай кілька днів наперед отримали її делеґати. Усні звіти повинні бути тільки доповненням до видрукуваних.

Після звітів і дискусій над ними слідує надання абсолюторії уступаючому Проводові УККА.

Того ж дня в год. 7-ій вечора відбудеться бенкет, попереджений коктейлем. Час бенкету 2 1/2 до 3-ох годин. Під час бенкету повинні відбутися: коротка мистецька частина, надання Шевченківських Грамот Свободи та привіти Представників Уряду і Конґресу.

Тоді, коли в першому дні Конґресу дискусія повинна йти в напрямі порушених справ у звітах, щоби дати вислів критичним поглядам на працю УККА між XI а XII Конґресом, то в другому дні Конґресу, в суботу делеґати матимуть змогу дискутувати на Комісійних нарадах багатогранну проблематику дії завтрішнього дня. Вислід дискусій другого дня повинен бути охоплений в резолюціях, що їх приготовлять дотичні референти. Про це вони звітують у неділю на Пленарній сесії.

Третій день нарад — неділя: по Службі Божій, що буде відправлена на місці в готелі в обох обрядах о годині 10:00, почнуться Пленарні Наради. Идуть звіти Комісій — дальше основні доповіді, що з'ясують засадниче становище Українського Конґресового Комітету відносно України і Америки. Тези доповідей будуть попередньо узгіднені. Висновки з доповідей як і з нарад Комісій, будуть передані Резолюційній Комісії, голова якої зреферує цілість на Пленарній сесії.

Окреме місце того ж дня буде мати звіт Статутової Комісії, яка у міжчасі розгляне ті доповнення і зміни в статуті, які надійдуть від складових організацій. Простки тих змін Статуто-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р Михайло Стефанів

ЗАГРОЗА ІНФЛЮЕНЦИ

Міродайні джерела подають до відома, що в стейті Ню Джерзі і п'ятнадцятьох інших (Ню Йорк, Невада, Небраска тощо) появилась інфлюенца („флу") і навіть занотовано вже смертні випадки.

Які це відміни віруса, що викликують цю поважну простуду, покищо не подають. Треба сподіватися, що може небагато інші від тих, що розслаблювали декого минулої зими, а всі вони були дальші або ближчі варіянти А Гонг Конг віруса, що немало накоїв лиха в роках 1968 - 70.

Серологічні студії виявляють, що тільки 30% населення Англії імунні (відпорні) до цих відмін. Мабуть не інакше мається справа і в Америці. Отже невистачальний відсоток, щоб не було поширення інфлюенци.

Правда, минулої зими імунітет до цієї інфекції був ще менший і, на щастя, тільки приблизно 2% населення хворіло цією тяжкою грипою. Чому, докладно не відомо. Мабуть імунітет вироблений ще А Гонг Конг вірусом охороняв людей від нападу його варіянтів, або ці варіянти були замало вірулентні, чи лагідна минулорічна зима їм не сприяла. (Відомо, що чим нижча температура, тим сильніший напад вірусів на живий організм; віруси витримують —75 ступ. Цельзія, а гинуть вже при температурі + 50 ступ.до +55 ступ. Цельзія).

Цього року заповідається більше поширення інфлюенци. Це повинні мати на увазі люди хворі на серце і легені, особи старші і з підірваним здоров'ям, та завчасу защепитись. На потіху тим, що не люблять „голок", вже випродуковано живу вакцину, що її вкраплюють в ніздрі.

Ця форма, хоч спектром дії менша від укольної (вона не охороняє від інфекції „В" віруса), мала б стимулювати більше солідний імунітет від попередньої. Бо вона, як жива, викликує природну (субклінічну) інфекцію, спричинює появу не тільки антитілець серуму, але теж льокальну секрецію таких же в горішньому віддиховому проводі. Покищо результатів її практичного примінювання нема і її евентуальна лікувальна перевага є теоретичної вартости.

Молодим, здоровим, в силі віку особам, як теж здоровим дітям не потрібно щепитись. Але слід тепло одягатися (вірус не люблять тепла) обминати місця збірнот людських: таверни, кіна, почекальні, підземки, (тут найбільше вірусів), омнібуси тощо. Не курити, — курці кілька разів більше податні на простуду, як не-курці. — При найменшій підозрі грипи, приймати аспірину, пити гарячий чай і багато — вірус, як сказано, тепла не любить. Можна теж приймати вітамін Ц (вістка, що цей вітамін мав би винищувати вітамін Б12 ще не утверджена і правдоподібно неправдива) по 500 мг. денно і не виходити незодягненим добре надвір. Добре виполіскувати уста і горло розчином кухонної соли. У випадку появи „флу", якщо гарячка піднесеться до 102 ст. Фаренгайта, увійти в контакт з лікарем, бо часом можуть виникнути грізні інфекції (від інших мікроорганізмів) віддихових органів особливо у курців, або у тих, що мають не зовсім здорові легені.

Докія Гуменна

ЧИ Я ЗА МАТРІЯРХАТ?

(2)

А хіба тепер у Америці не те саме? „Навіщо тобі йти до університету? Ти ж дівчина!" — Такі слова чує американська дівчина удома і в школі". (Див. журнал „Наше Життя" ч. 7, 1965, Л. Б. „Про жіночу містику")

Отже, як бачите, наче нічого не змінилося. Але безумовно в ті давніші часи ще незрозуміліше було, ніж сьогодні, чого це раптом дівчині заманулося вчитися і нащо воно їй. Жінка ж не має здібностей до науки! В неї — волос довгий, а розум короткий! — щодня всіма способами й шляхами вбивається тобі в голову і закріплюється „загальновідомою істиною", що я — нащадок рабині і сама рабиня. Все це герметично закривало двері до ширших обріїв у власній свідомості. Але коли знаєш про провідну ролю жінки в минулому, себто про якийсь матріярхат, себто, що жінка може бути й не-рабиня—така свідомість вселяє віру в моє таке право відчинити заборонені досі двері та сміливо ввійти в них. Віру в себе. А це — найголовніше.

Ясно, що я хотіла якнайбільше знати про ті часи, які були названі матріярхатом. Відтоді частина мого єства завжди була наставлена на розшукування й засвоєння фактів, що не завжди наші бабуні продавалися й купувалися. Так я натрапила на трипільську культуру. Присвятила багато часу на ознайомлення з нею. Зрозуміло, що мені захотілося відтворити добу в образах, доступних нашому уявленню, використавши все те, що вже було відоме на той час про цю культуру. і вона заслуговує на це. Вона засвідчує таку силу естетичної наснаги, таке багатство творчости цих давніх населювачів України, може, наших предків, таку яскравість на сірому тлі всієї Европи того часу, — що жалко було мені: чому про неї не знає широкий загал? Чому це доступно лише кільком фахівцям? Наслідок виявився через чимало років — у вигляді повісти „Велике Цабе".

Та ця тематика виявилася невичерпним дном. У цій невичерпності я залюбки шпортаюся і все щось цікаве для себе знаходжу. Таким другим (чи третім) результатом стала моя праця „Благослови, Мати!", а „побічні продукт" — „Родинний альбом". Ще є багато заманливих тем. Назву кілька з них.

Скажімо, — від палеолітичної відьми до сучасної медицини. Це ж так недавно ще сільська знахарка, спадкоємиця палеолітичних знань про лікарське зілля й гіпноз, лікувала вона ще ж так недавно травами відшіптуванням, заговорами . . .

Хто були творці української пісні? Є ж багато дівоцьких пісень, — чи то їх не дівчата творили? А в нас вкорінений погляд, що з жінки композитора не може вийти. Тим часом, усі обрядові пісні — це ж вияв жіночої творчости, бо обряди ті виконували жінки, оті самі, заряжені надприродніми силами, з ними споріднені... Це вже патріярхат відсунув жінку від такої важливої функції, як релігійні обрядові відправи, а посередником у взаєминах із вищими силами став чоловік (жрець) — із забороною жінці й наближатися. (Найближчий приклад: жінка не має права увійти у вівтар, вона „нечиста").

Або — амазонки. Якесь універсальне явище, — а що за ним криється? Амазонки ж були не тільки на півдні України та на Кавказі, а й у північній Африці. Ось, прикладом, один французький автор пише про сучасне африканське племя, туареґів:

„Коли французькі урядовці скликали чоловіків для обговорення важливих справ, то жінки вислали до них делеґацію із таким протестом: „Наші закони відмінні. Тут у пустелі жінка видає накази, а чоловіки мають слухатися й виконувати. Це наш старий закон". (див. Gordon Cooper — „Dead cities and forgotten Tribe; „People of the Veil", ст. 86).

Ясно, що в туареґів ще дуже сильні пережитки матріярхату. Аджеж саме тут засвідчені леґендарні перекази про войовичих амазонок. Ось маленькі витяги з них, за Діодором Сицілійським (античним письменником І-го ст. до Хр.).

„Нам розказали, що була колись у західній частині Лібії, на кордонах заселеного світу, раса, якою управляли жінки, і що провадила життя не подібне на те яке поширене серед нас. Бо був серед них звичай, що жінки дуже полюбили військову справу... Вони підкорили багато сусідніх лібійців і кочових племен та заснували велике місто, яке назвали Херсонесос...

Вирушивши з міста Херсонесос на чолі з царицею Міріною, амазонки розпочали великі ризиковні походи. На них зійшла жадоба звоювати багато частин заселеного світу. Перший нарід, проти якого вони виступили, були Атлантої. Найцивілізованіші люди серед заселювачів тих теренів, вони проживали у квітучій країні і посідали великі міста. Це там, кажуть міти, у місцевостях їхніх вздовж океанів народжувалися боги і герої...".

Далі оповідається про перебіг цієї війни, а потім і другої, з горгонами, що ними управляла цариця на ім'я Медуза...

Як бачите, кожна така заторкнута тема при опрацюванні виявляє щось зовсім протилежне до встановленого тепер погляду, що жіноча домена — „тільки кухня й колиска", а до всього іншого жінці братися зась.

От мені й хотілося б, щоб наші сучасниці вклали собі у серця, що не завжди жіноча доля була рабською. Коли світогляд сучасної жінки обійме ширші обрії і загляне в дальші епохи, то вона знатиме, що рабський стан жінки (купівля-продаж) був лише короткий епізод у безконечному ланцюгу розвою людства, та й то не у всіх народів. На Україні, здається, ніколи не існувало інституту рабства, цього не видно з усього того, що вже відомо про минувшину України. Ось вам ще одна тема, дуже заманлива. З одного боку не було ж гаремів, заборони показатися без покривала (як є подекуди на Сході й досі), а з другого — є свідчення, що із смертю чоловіка жінка теж завдавала собі смерть, ще й залюбки. Ще донедавна таке було в Індії. Цікаво було б дослідити.

Знаючи минуле, сучасні жінки не боятимуться прямувати до вищих щаблів, не зв'язуватимуть своїх крил закоренілими забобонами, пережитками патріярхату. Звичайно, якщо ті крила в кого є.

Чи хотіти бути маляркою, лікаркою, архітектом, науковцем тощо — чи в цьому є якесь ущерблення чоловічої гідности? Чи я десь пропагую панування жінки для сучасної доби? Ні, ніде цього не знайдете, а є тільки протест формули: „Тобі нащо? Ти ж дівчина!" То яке прагнення привернути матріярхат мають на увазі мої критики? — Я так і не знаю. Може йдеться про захват політичної влади? Чи може військової? Облишмо це чоловікам. Ми живемо в останній фазі цивілізованого варварства, озброєного атомовими бомбами. Не за горами той час, що на війні XX-го століття людство дивитиметься, як на психозу. Чоловічу, додам я, бо це чоловіки воюють і винаходять досконалі засоби руйнацій та позбавлення життя.

Отже, ні політичної, ні військової гегемонії жінки не добиваються. І я не закликаю їх до цього.

Я думаю, що ця глухота критиків до справжньої моєї ідеї пояснюється просто.

Шкода тим чоловікам розставатися із своїм підсвідомим почуттям чоловічої вищости (як признається Р. Рахманний) і та ідея, що нею керуюся я (вселення віри у свої здібності), — у свідомості моїх критиків перетворюється на жахливий замах, на намагання організувати жіночий путч, насильницьке запровадження матріярхату.

Як уже при цьому слові, то мої думки про матріярхат і інше ось які:

Доба матріярхату, одна з перших форм організованого суспільства, що тривала довгі десятки, а то й сотні ти-

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Пам'яті Михайла Гаврилюка

Св. п. Михайло Гаврилюк

„Ой дубоньку, чи будеш ти стояти як сива голова моя схитнеться . . ." глибокий басовий голос тремтить... сльози на очах . . . рефлектор спрямований на сивоволосу, похилу віком постать дядька Лева. На сцені йде драма-феєрія Лесі Українки „Лісова Пісня" у постанові Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької. З переконанням і чуттям ставить це питання лісовому, сто-літньому дубові, молодий, сам фізично сильний як дуб, 19-літній Михайло Гаврилюк, а коли сходить зі сцени по обличчі котяться сльози.

Зворушені й ми за лаштунками, бо не часто доводиться зустріти сьогодні молоду людину яку так глибоко могла б зворушити вище наведена фраза. А може це було передчуття, бо проминув недовгий час, як схитнулася молода, чорноволоса голова Михайла Гаврилюка.

Всі ми у Студії раділи, коли поставний з виїмковим для молодої людини, басовим тембром голосу, Михайло Гаврилюк почав з нами працювати. Талановитий, солідний, обов'язковий і товариський любив акторську працю і глибоко переживав свої виступи чи то в ролі дядька Лева, чи в поемі Тараса Шевченка „Невольник" в „Псальмах Давидових", в „Розритій Могилі", чи інших. За два роки побуту у нашій Студії, Михайло визбувся стриманости у висловлюванні своїх думок та перед публічними виступами. Це зауважли і його вчителі в американській школі.

Розвивався Михайло і під драматичним аспектом, бо його аналітичний ум допомагав йому розкривати задуми авторів і цим самим поглиблювати виконувані ролі. Тому болюче було нам усім прощати Михайла, коли він покинув Студію і Ню Йорк. А ще болячіше, коли рік тому прийшлось відпровадити у вічність нашого талановитого Михайла. Нехай цей скромний спогад буде вінком Студії Мистецького Слова в річницю його смерти.

Родина Михайла Гаврилюка є членами 204 Відділу УНСоюзу.

Студійці.

ЧИ Я ЗА МАТРІЯРХАТ?

(Закінчення зі стор. 2-ої).

сяч років, та що полишила у психіці нащадків невитравні риси, — сама вона безповоротно минула.

Матріярхату не можна привернути назад уже тому, що цей лад містив у собі багато складників, які вже віджили свій час, відігравши свою ролю. Як можна завернути родовий лад? Як може бути матрильокальність (себто одружена пара живе в жінчиному роді), коли ця пара тепер узагалі не хоче жити з батьками? Чи витримує критику вірування матріярхального часу, що ніби жіноча істота заряжена надприродними силами духово й тілесно — у світлі сучасної біології? А це ж із цих складників (та й не згаданих тут, наприклад, система наслідування по материній лінії тощо) і складається матріярхат. Ясно ж, що матріярхат розтрощений давним-давно і живуть із нього лише звичаї, які здаються нам незрозумілими забобонами, обрядами.. та ще — деякі невитравні риси, що стали вже рисами вдачі.

Та проте одна спадщина матріярхату і досі не пережиток. Це — культ матері. Він проходить через усі етапи нашої історії, і досі живий.

Доба патріярхату, що наступила слідом і значно молодша та коротша, вона доживає свого віку і відмирає на наших очах, хоч випустила незчисленну кількість пережитків, розкорінених досить сильно. Наш час — час щораз сильнішого рівноправства, незалежно від того, якою статтю наділила кого природа. І ця рівність проминкається у всіх формах, у всіх державних системах, у всіх ділянках. Найперше проявляється вона в мистецькій та науковій ділянці. Тому не диво, що в нашому пантеоні стоїть поруч Шевченка Леся Українка, яка жила і працювала ще напередодні відкриття матріярхату. Лесю Українку виховала мати, Олена Пчілка. Це наче підказаний приклад, що в нашій психіці відклалися невитравні риси з довготривалої доби, що зветься матріярхатом. Не треба було цій породі переборювати внутрішній психічний мур, щоб доконати такого чуда, як Леся Українка, — на тлі патріярхальної зарозумілости.

То я хотіла б запитати в моїх критиків, — чи вони й Лесю Українку обвинувачують у прагненнях запанувати над чоловіками за те, що вона на довгі часи засяла в українській духовості?

Тому не дивно, що в наш час (признаймося, розкладу патріярхального укладу) таким рясним цвітом жіночих талантів укрилася наша доба. Психіці українській жіночій не треба так дуже переборювати внутрішну скованість („дар патріярхату"), щоб із незнаних глибин виходили на поверхню свідомости сили душі, закладені у тій давній, яскравій і багатій минувшині, яка тепер умовно зветься трипільською культурою.

Січневі Роковини у Вотервліті

Вотервліт, Н. Й. (І. Д.) — Заходом місцевого Відділу УККА 1-го лютого ц. р. тут, у залі Українського Клюбу відбулася святочна академія з приводу 58-их роковин Акту Самостійности Української Народної Республіки. Академію коротким словом відкрив Микола Філь, прочитавши проклямацію посадника Вотервліту з нагоди Українського Дня Незалежности. Окружний жіночий хор „Троянди" під проводом Анни Базар проспівав в'язанку військових пісень: „Вперед", „Засяло сонце золоте" та „Ой видно село", у другій половині - „Києве мій", „Живи Україно" та „Гей у лузі". При фортепіяні — Іванна Базар і Галя Мацюк. Голова Відділу УККА, Ярослав Кушнір виголосив промову про боротьбу українського народу за власну державність, порівнюючи її з боротьбою американського народу за незалежність, тому 200 років. Вкінці підкреслив духову перемогу нашої ідеї, бо український народ продовжує свою боротьбу за незалежність. Дальше Сумівська Танцювальна Група „Молода Верховина" під керівництвом М. Коцура, відтанцювала „гопака", пізніше „Запорожця". Актуальну інсценізацію, „Монтаж 22-го Січня" — укладу Я. Кушніра, виконали: Я. Кушнір, як заповідач, і Марійка Кошикар, Наталка й Люба Кушнір, Діяна Шевчук і Богдан Демчар на тлі повстанських пісень. Відспіванням Українського національного гимну закінчено цю вдалу під кожним оглядом Академію. Українська публіка з цілої Олбанської округи заповнила залю.

ПЛЯН ПІДГОТОВИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої).

ва Комісія повинна опрацювати в порозуміннсі із Комісією дослідів нашого громадського життя в Америці. Перед Комісією пів року відповідальної праці. Проєкти змін будуть надіслані до заопінійовання всім Складовим Організаціям, що діють в системі УККА.

Номінаційна Комісія, ще перед Конгресом повинна підготовити особовий склад нових керівних органів УККА. В своїй праці Комісія мусить бути в контакті зі Статутовою комісією. По узгідненні запропонує Конвенції новий склад Проводу УККА.

По виборах і схваленні резолюцій — молитва і закриття XII Конгресу.

Належна підготова і переведення Конгресу вимагає співпраці нас всіх — Ради Директорів і Головних Управ Центральних організацій.

ЩЕ ПРО ЗУСТРІЧ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

на повідомила, що їхня родина отримала вже продовження побуту у Франції на слідуючих три роки. Це викликає вдячність, але дуже боляче було, коли в поліції хотіли їх записати за національністю „совєтськими", покликуючись на якісь адміністративні приписи. „Адже у нас державної приналежности нема, я є національна — українська", — заявила пані Плющ. Вона висловила вдячність українцям за дружнє відношення до них, і просила вести дальші акції в обороні сестер і братів в Україні. Пані Тетяна згадала зокрема Сергієнка, Івана Світличного, Надю Світличну, Славка Чорновола і інших, закликаючи усіх пам'ятати про них, бо „це є наш святий обов'язок".

Леонід Плющ звернувся до присутніх, як до земляків. Висловив вдячність за участь українців в боротьбі за його звільнення і, як і його дружина, закликав до змагання за звільнення тих, що залишилися в СССР. „Ми „Ми можемо бути різних переконань, але обов'язок в нас один", — заявив в кінці Леонід Плющ.

У товариській гутірці кожен з присутніх мав змогу обмінятися думками з гостями.

П'ять Округ УНС...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

рах є зобов'язані всі урядовці та конвенційні делеґати 9-ох Відділів, які входять в склад Округи. Головним промовцем на зборах буде проф. Тарас Шмаґала, головний радний УНСоюзу.

КЛІВЛЕНД. — Клівлендська Округа УНСоюзу відбуде свої річні загальні збори в неділю, 7-го березня ц.р. о год. 4-ій по полудні в залі Школи Української Католицької Церкви св. Йосафата при Стейт ровд в Пармі. Округа об'єднує 20 Відділів, яких урядовці і конвенційні делеґати є обов'язані до участи в річних зборах. Головний Уряд репрезентуватимуть д-р Богдан Футей і професор Тарас Шмаґала, головні урядовці УНСоюзу.

БЕТЛЕГЕМ. — Окружні Загальні Збору Округи Лігай Велей відбудуться в неділю, 7-го березня ц.р. о год. 2-ій по полудні в залі Української Католицької Церкви св. Йосифа при Юньйон Булевард і Кенмор Евеню в Бетлегемі. До Округи входить 11 Відділів УНСоюзу, яких урядовці та конвенційні делеґати повинні взяти численну участь у цих річних зборах. Головний Уряд буде репрезентувати Йосип Лисогір, головний предсідник УНСоюзу та Анна Гарас, головна радна УНС. Після зборів буде перекуска.

Тішимось вдалою імпрезою

В суботу, 21-го лютого відбувся, в Ню Йорку, в готелі „Амерікана", бенкет — баль, який улаштувало Жіноче Т-во прихильників Фундації ім. І. Багряного. Бенкет цей був імпозантною і вдалою імпрезою. Він відбувався в чудовій залі з гарно вдекорованими столиками, грала відома оркестра Б. Гіряка, був добрий буфет із гарячими стравами і великим вибором закусок. Під час бенкету відома солістка Рената Бабак проспівала дві народні пісні, Майбороди „Виростеш, мій сину", М. Лисенка „Тихесенький вечір" та арію в італійській мові. Також балерина Ала Спіноза з партнером Касмо Спіноза виконали кваліфіковано два танці. Потім було обрано „королевою" балю панну Мирославу Луців, студентку Пенн Стейт коледжу. Серед гостей був сенатор Пенсилвенії Джеймс Устиновський.

Були в нашому середовищі скептики, які казали: „Де ж ви наберете 33 осіб, охочих платити по 25 дол. за квиток? Але ми таки мали біля 300 гостей і чистого прибутку поверх чотирьох тисяч дол., які дають можливість зразу розпочати працю над виданням повного зібрання творів І. Багряного. Але успішність балю визначає не тільки фінансовий ефект. Він показав, що в українській громаді є досить людей, які позитивно оцінюють ролю й діяльність нашого середовища в діяспорі.

Присутність на балю біля 300 гостей з Ню Йорку, Філядельфії, Ірвінґтону, околиць Бавнд Бруку та інше,— ми розцінюємо, як вияв довір'я до нас і до наших політичних позицій, а свідомість цього наснажує нас для дальшої активної праці. Ми віримо, що наші прихильники підтримають заплановані нами акції морально і матеріяльно.

А. Гудовський

Парохія церкви Царя Христа у Філядельфії вшанувала уродини Патріярха

У неділю, дня 15-го лютого 1976 р., заходом Парохіяльної Ради при церкві Царя Христа у Філядельфії, влаштовано святкування уродин Блаженнішого Патріярха Йосифа І-го у церкві, що є під покровом Зарваницької Матері Божої, в якій находиться копія ікони зі Зарваниці, та на якій корону поблагословив перед 3-ма роками Блаженніший в часі перебування у Філядельфії.

Співану Службу Божу відправляли о. радн. Василь Головінський та о. Мартин Канаван та співав парохіяльний хор під дириґентурою Юрія Гаврилова.

Відпустова церква була виповнена по береги не лише вірними парохії, але також членами з інших парохій, як рівнож прибули молодечі, комбатантські та громадські і релігійні орга- СУМ, ОБВУА, ООЧСУ. Марійська Дружина, ЕДУ — УНА і численна молодь в уніформах.

Настрій був глибоко молитовний та відчувалось, що всі ревно молились не лише за здоров'я Ісповідника Віри, Мученика за нашу церкву і наш нарід але також за остаточне завершення його великих задумів і плянів.

По Службі Божій багато присутніх перейшло до парохіяльної залі, у якій відбулась гарно зорганізована Академія, що тривала, коло півтора години та залишила в присутніх святочний настрій.

Програму Академії відкрив д-р Микола Ценко, заст. голови Парохіяльної Ради, підкресливши руйнування та переслідування нашої церкви на рідних землях, її трудноші на чужині, та великі досягнення Блаженішого нашого Патріярха на протязі останніх 13 років, закликаючи піддержати нашою працею і нашими пожертвами ті змагання, щоб остаточно завершити помісність нашої Церкви Патріярхатому, в цей спосіб в діяспорі.

Хор дуже гарно відспівав „Буди Ім'я Господнє" та „Сотвори Господи", а відтак сотрудник нашої парохії докторант о. Мартин Канаван, основно пояснив, що це значить „помісність" — нашої церкви, яке це має для нас значення, як до неї змагати та як працювати навіть у кожній прохії.

„Поклін Патріярхові" Леоніда Полтави — та „Прости і просвіти нас Богомати" Г. Подолянки — віддеклямували із зрозумінням молоді декляматори.

„Що то за предиво" В. Барвінського та „Любіть Україну" М. Фоменка, дуже гарно відспівала Надія Оранська — при акомп. Галі Сагатої-Поритко, „Отче Наш" Зої Коґут — відспівала Павліна Волянюк, а на закінчення Парохіяльний хор відспівав „Молитву за Патріярха" І. Недільського.

Мистецький керівник був пп. сен. Володимир Мельник.

Микола Ценко

Відзначення Січневих Роковин у Гартфорді

Відновлення Української Держави Актом 22-го січня 1918 - 19 років знайшло належну пошану серед чужинецького світу, як також певне вирозуміння та піддержку самостійницьких прагнень українського народу.

22-го січня 1976 року губернатор стейту Елла Грассо та посадник міста Джорж Атґансон підписали проклямації відновлення Української Держави, взиваючи громадянство злучитись думками з подією, яка відбулась 58 років тому в Золотоверхому Києві. З цієї нагоди гордо повівали синьо-жовті українські прапори на капітолі і будинку міської Управи.

В неділю, 25 січня в ранніх годинах відслужено в українських церквах Служби Божі в наміренні українського Народу. Цього ж дня по полудні о год. 4-ій в Українському Народному Домі відбулась святочна Академія.

Відспіванням американського національного гимну та вступним словом голови Відділу УККА д-ра О. Теслюка, який коротко схарактеризував значення 22-го січня 1918 - 19 років, та привітанням громади, започатковано святохну Академію.

Проклямацію губернатора стейту відчитав мгр Б. Крупа, а проклямацію посадника міста Р. Заставський.

Стейтовий представник Доротта Фоліс відчитала коротку доповідь по-українськи. Закінчуючи свою доповідь українською мовою вона сказала „хоч я по-українськи не можу добре говорити, то все ж таки в мене серце українське". Учень Української Рідної Школи М. Колінський задеклямував „На Софійській площі" і „Яка краса відродження країни" — С. Волошко.

Святочну доповідь виголосив голова Відділу УККА д-р О. Теслюк, яка була в деціо відмінна від стандартних доповідей, та охоплювала ряд деталічних форм з періоду Визвольних Змагань.

Після доповіді голови Відділу УККА, промовляв посадник міста Гартфорду Дж. Атґансон, який в промові висловився з признанням про діяльність української громади, та візвав не забувати своєї батьківщини та бути гордими із свого походження.

Кінцевою точкою був виступ місцевого хору „Діброва" під дир. інж. А. Пришляка. Хор відспівав пісні: „Дума - Пісня" — слова з п'єси „Тараса Бульби", муз. М. Гайворонського, „Засяло сонце золоте" — муз. І. Недільського, „Живи Україно" — слово О. Олеся, муз. М. Гайворонського і „Пісня про Україну" — муз. О. Білаша. Всі пісні випали гарно, милозвучно, за що публіка нагородила хористів рясними оплесками. На особливе признання заслуговує соліст Я. Заставський у виконанні „Пісня про Україну".

Відспіванням українського національного гимну закінчено святочну програму Великих Січневих Роковин.

П. Ш.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2 ав.

Ню Йорк. — З літературно Мистецького Клюбу повідомляють, що в приміщенні цього Клюбу, у п'ятницю 5-го березня ц. р. о год. 7.30 вечора, доповідатиме ред. Михайло Кучер на тему „І згадую Україну, і згадать боюся". Прелеґент розповість про головні етапи з життя поета Тараса Шевченка. Після доповіді — дискусія.

ТАРЗАН, Ч. 7439, Група дійшла до мети

Врадувані відвагою їхнього провідника, воїни племени Вазірів в зливному доці танцюють довкола вбитого буйвола . . .

. . . Буря скоро проходить... Заспокоївши свій голод, група продовжує подорож! Після довгого маршу Тарзан дає наказ зупинитися... Перед нами лежить Опар!